

Rok 1908.

Dziennik ustaw państwa

dla
królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXII. — Wydana i rozesłana dnia 8. sierpnia 1908.

Treść: (№ 155. i 156.) 155. Rozporządzenie, dotyczące zaprowadzenia kursów naukowych celem wykształcenia organów policyj zdrowia i artykułów żywności. — 156. Rozporządzenie, dotyczące dowodu zawodowego uzdolnienia osobnych i zaprzysiężonych organów, ustanowionych przez korporacje autonomiczne do sprawowania policyj zdrowia i artykułów żywności.

155.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty i Ministerstwem rolnictwa z dnia 25. maja 1908.,

dotyczące zaprowadzenia kursów naukowych celem wykształcenia organów policyj zdrowia i artykułów żywności.

W wykonaniu § 24. ustawy z dnia 16. stycznia 1896., Dz. u. p. Nr. 89. z r. 1897., dotyczącej obrotu artykułów żywności i niektórych przedmiotów użytkowych, postanawia się:

§ 1.

Celem wykształcenia organów policyj zdrowia i artykułów żywności zaprowadza się w miejscach siedziby c. k. powszechnych zakładów państwowych badania artykułów żywności, kursa nauki. Funkcje kierownika kursu nauki sprawować ma przełożony zakłada badania artykułów żywności. Docentów ustanawia na przestrzenią czasu lat trzech Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty i Ministrem rolnictwa.

§ 2.

Przedmiotem nauki będzie:

1. Oględziny bydła i mięsa (mięso, dziczyzna, drób, ryby, skorupiaki, muszle), wraz z oględzinami mięsa dotkniętego włośnikiem (trychinami).

2. Rozpoznawanie i osądzenie artykułów żywności i spożywczych z zakresu państwa roślinnego z szczególniem uwzględnieniem grzybów jadalnych, dalej roślin jadowitych, tudzież zieli, jako środek domowy przez lud używanych.

3. Nauka o artykułach żywności (z wyłączeniem mięsa i roślin) z uwzględnieniem metod oględzin prowizorycznych i metod badania, stosować się mających przez organa policyj zdrowia i artykułów żywności.

4. Przepisy dotyczące się obrotu artykułów żywności tudzież przedmiotów użytkowych podlegających postanowieniom ustawy z dnia 16. stycznia 1896.

5. Badanie i osądzenie oleju skalnego.

§ 3.

Do uczęszczania na kursa dopuszczać się będzie tylko takich kandydatów, którzy wykażą się wykształceniem przygotowawczym, odpowiadającym co najmniej wykształceniu odniesionemu z ukończenia szkoły wydziałowej.

§ 4.

Czas trwania kursów ustala się na przeciąg sześciu tygodni.

Oplata za naukę wynosi 50 koron; złożyć ją należy we właściwej kasie państowej na osiem dni przed rozpoczęciem kursu. Ze złożenia opłaty winni kandydaci wykazać się przed kierownikiem kursu nauki.

Grono nauczycielskie ma prawo nieposiadających środków kandydatów uwalniać od opłaty za naukę w całości lub też w połowie.

§ 5.

O ile dostateczna liczba uczestników się zgłosi, kursa odbywać się mają z reguły co roku.

Kierownik kursu winien obwieszczać w krajo- wych gazetach urzędowych okręgu urzędowego za- kładu badania artykułów żywności w miesiącach stycznia i lipcu wezwanie, by chcący uczestniczyć w kursie zgłaszały się w miesiącach lutym lub sierpniu pisemnie lub ustnie u kierownika kursu z dowodem wykształcenia przygotowawczego (§ 3.).

Równocześnie ze zgłoszeniem się przedkładać należy kierownikowi kursu ewentualną prośbę o uwolnienie od czesnego (§ 4.).

O dopuszczeniu do kursu nauki rozstrzyga kierownik kursu. Przeciw niedopuszczeniu przyslu- guje odwołanie się w przeciągu dni 14 do Mi- nisterstwa spraw wewnętrznych, które w tej sprawie orzeka w porozumieniu z Ministerstwem wyzna- i oświaty.

§ 6.

Gdyby urządzenie kursu dla okręgu urzędowego jakiegoś państwowego zakładu badania artykułów żywności okazało się z powodu za małej liczby zgłoszonych kandydatów celowi nie odpowiednie, może Ministerstwo spraw wewnętrznych zarządzić odbycie kursu dla okręgów urzędowych kilku państwowych zakładów badania artykułów żywności.

§ 7.

O mającym się odbyć kursie zawiadamia się dopuszczonych kandydatów na cztery tygodnie przed rozpoczęciem się kursu.

§ 8.

Rozporządzenie to nabiera mocy obowiązkowej z dniem jego ogłoszenia.

Bienerth wlr.

Marchet wlr.

Ebenhoch wlr.

156.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozu- mieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty i Ministerstwem rolnictwa z dnia 25. maja 1908.,

dotyczące dowodu zawodowego uzdolnienia oszo- bnych i zaprzysiężonych organów, ustanowionych

przez korporacje autonomiczne do sprawowania polityi zdrowia i artykułów żywności.

Na zasadzie § 2. ustawy z dnia 16. stycznia 1896., Dz. u. p. Nr. 89. z r. 1897., dotyczącej obrotu artykułów żywności tudzież niektórych przedmiotów użytkowych, rozporządza się:

§ 1.

Dowód zawodowego uzdolnienia osobnych i zaprzysiężonych organów ustanowionych przez korporacje autonomiczne do sprawowania polityi zdrowia i artykułów żywności złożyć należy przez egzamin państwy dla ekspertów artykułów żywności, albo też przez uregulowany w paragrafach następujących egzamin z przedmiotów wykładanych na kursach naukowych celem wykształcenia organów polityi zdrowia i artykułów żywności (rozporządzenie ministerialne z dnia 25. maja 1908., Dz. u. p. Nr. 155.).

§ 2.

Przy egzaminie tym funkcję komisarzy egzaminacyjnych sprawują docenci kursów naukowych. W miarę potrzeby Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty i Mi- nistrem rolnictwa ustanawia nadzwyczajnych egzaminatorów, którzy przy egzaminach ze zwyczajnymi egzaminatorami się zmieniają. Każda komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego i z co najmniej dwóch egzaminatorów.

Minister spraw wewnętrznych może delegować do egzaminów także komisarzy rządowych, którym przysługuje prawo zadawania pytań.

Obowiązek kierowania egzaminem należy do kierownika kursów naukowych a w razie gdyby ten był przeszkodzony, do ustanowionego przezeń zastępcy.

§ 3.

Egzamina mają się odbywać ustnie i publicznie bezpośrednio po ukończeniu kursów nauki; termin obwieścić ma przewodniczący komisyj egzaminacyjnej w krajobrazowej gazecie urzędowej na cztery tygodnie przed rozpoczęciem.

§ 4.

Do egzaminu dopuszczać należy z reguły tylko kandydatów, którzy ukończyli kurs nauki (§ 1.) lub też świadectwami z dotyczących studiów szkół wyższych wykazali dostateczne przygotowanie z przedmiotów egzaminu.

Inni kandydaci potrzebują do dopuszczenia osobnego pozwolenia, które wydaje Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Minister-

stwem wyznań i oświaty. Podania wnosić należy na ręce przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

§ 5.

Kandydaci winni wnosić podania o dopuszczenie do egzaminu z dołączeniem potrzebnych dokumentów w przeciągu trzech tygodni po objawieniu terminu egzaminacyjnego, na ręce przewodniczącego komisji egzaminacyjnej; zgłoszenie spóźnione może być tylko wtedy przyjęte, gdy zachodzą ważne powody uniewinniające.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej bada podania i załączniki, a jeżeli przeciw dopuszczeniu do egzaminu nie zachodzą przeszkody, pozwala na nie w formie rezolucji i oznacza dni egzaminu, przy czem w ogólności trzymać się ma kolej, w jakiej zgłoszenia po sobie następuły.

Podania o dopuszczenie wniesione po myśli § 4., ustępu 2. należy przedłożyć natychmiast Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Przeciw odmówieniu dopuszczenia do egzaminu wolno wniesć rekurs do Ministerstwa spraw wewnętrznych i to na ręce przewodniczącego komisji egzaminacyjnej w przeciągu dni 14; rozstrzygnięcie rekursu następuje w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty.

Kandydaci, którzy zamierzają poddać się egzaminowi poprawczemu w terminie im oznaczonym (§ 10., ustęp dziewiąty), mają na trzy tygodnie przedtem wniesć prośby o dopuszczenie do egzaminu do przewodniczącego komisji.

§ 6.

Opłata za egzamina (egzamina poprawcze) wynosi trzydzieści (30) koron; kandydat ma ją uiścić przed złożeniem egzaminu w tej kasie, która do przyjęcia opłaty za naukę jest przeznaczona.

Kandydaci, którzy byli uwolnieni od opłaty za naukę w całości lub w połowie, uwolnieni są także od płacenia całej, względnie połowy taksy egzaminacyjnej. Postanowienie to nie stosuje się do egzaminów poprawczych.

Z zapłaty taksy egzaminowej, względnie uwolnienia winien wykazać się kandydat przed przewodniczącym komisji egzaminacyjnej najpóźniej na 24 godzin przed egzaminem.

Znaczek stempelowy na świadectwo ma kandydat przynieść z sobą do egzaminu.

Kandydat, który bez dostatecznego powodu nie stanął do egzaminu, nie może mieć pretensji do zwrotu uiszczonej już taksy egzaminacyjnej; gdyby w chwili niedotrzymanego terminu taksa nie była jeszcze zapłacona, natenczas można dopuścić ponownie do egzaminu tylko za złożeniem podwójnej kwoty taksy; kandydat zaś uwolniony od całej lub od połowy taksy nie może przy nowym terminie

podnosić już pretensji do tej ulgi. Tylko w tym razie, gdy przewodniczący komisji uzna niejawienie się za zupełnie usprawiedliwione, ma on prawo, od ponownego składania taksy uwolnić, względnie uwolnienie od taksy na nowo przyznać.

Złożone taksy egzaminowe rozdziela się w różnych częściach pomiędzy członków komisji egzaminacyjnej wraz z przewodniczącym.

§ 7.

Przewodniczący troszczyć się ma o utrzymanie spokoju i porządku w sali egzaminacyjnej. Ma on wszelkie zakłócanie aktu egzaminowego ze strony słuchaczy surowo powstrzymywać a ewentualnie zarządzić wydalenie pojedynczych burzycieli pokoju lub też w razie potrzeby wszystkich słuchaczy; w razie koniecznej potrzeby może wykluczyć jawność egzaminu.

§ 8.

Kolej, w jakiej poszczególni komisarze egzaminacyjni mają pytać, oznacza przewodniczący, który, jeżeli sam jest egzaminatorem, pyta na samym końcu.

Równocześnie nie można nigdy egzaminować więcej jak trzech kandydatów.

Co się tyczy czasu trwania egzaminów, przedsiębranych z poszczególnymi kandydatami, należy kierować się zasadą, że każdy z nich nie ma ani więcej, ale też i nie mniej zabierać czasu, jak tego potrzeba do oddania sumiennego i pewnego sądu o uzdolnieniu kandydata i o stopniu tego uzdolnienia.

Rozstrzygnięcie w tej sprawie należy do przewodniczącego.

Za regułę uważać należy, by czas trwania całego egzaminu dla trzech kandydatów nie przekraczał trzech godzin.

W razie, gdyby przy zakończeniu egzaminu wynik tegoż miał być jeszcze wątpliwy, pozostawia się uznanie przewodniczącego, czy ma któregoś z komisarzy egzaminacyjnych wezwać do zadania jeszcze jednego lub kilku pytań.

§ 9.

Gdyby kandydat podczas egzaminu zaniemógł i z tego powodu życzył sobie przerwania egzaminu, natenczas będzie rzeczą komisji osądzić, czy na podstawie dotychczasowych odpowiedzi da się wydać stanowczy i uzasadniony sąd lub też nie. W przypadku pierwszym należy orzec o wyniku egzaminu, w drugim zaś, o ile to możliwe, wyznaczyć kandydatowi według możliwości najbliższy termin do dalszego ciągu egzaminu.

§ 10.

Podeczas narady i głosowania komisji nad rezultatem odbytego egzaminu jawność jest wykluczona.

Po wysłuchaniu zdań poszczególnych egzaminatorów ma komisja przedewszystkiem postanowić o tem, czy kandydat poszczególnym przedmiotom egzaminu zadosyć uczynił.

Ustalony w ten sposób wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów należy wyrazić zapomocą stopni „celującą”, „dobrze”, „dostatecznie” lub „niedostatecznie” i wciągnąć do protokołu z egzaminu. Ten protokół egzaminacyjny zawierać ma nadto: rodowód kandydata, dotyczasowe jego studya i dzień egzaminu.

Jeżeli kandydat uczynił zadość ze wszystkich przedmiotów, w takim razie należy go aprobować; jeżeli zaś choćby tylko z jednego przedmiotu nie zadowolił, należy go reprobować.

W pierwszym przypadku ma komisja postanowić a równocześnie w końcowej ocenie wyrazić, czy kandydat ma być uznany za „uzdolnionego”, „bardzo uzdolnionego” lub też „uzdolnionego z odznaczeniem”.

Sformułowany końcowy stopień wraz z podaniem, czy nadany został jednogłośnie, czy też większością głosów, należy wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego a sam protokół następnie zaopatrzyć podpisami tak przewodniczącego jak i wszystkich w egzaminie udział biorących komisarzy egzaminacyjnych.

Jeżeli kandydat z jednego tylko przedmiotu został reprobowany, w takim razie egzamin poprawczy ograniczy się jedynie na tym przedmiocie.

W razie zaś, gdy kandydat został z kilku przedmiotów reprobowany, natenczas postanowić ma komisja, czy ma on powtórzyć egzamin w całym zakresie, czy też tylko z poszczególnych przedmiotów, które oznaczyć należy z uwzględnieniem zachodzących okoliczności.

Równocześnie winna komisja wyznaczyć termin, w którym reprobowany może najwcześniej egzamin powróżyć; termin ten nie może wynosić mniej, jak cztery miesiące.

Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają bezwzględną większością głosów, przyczem przewodniczącemu przysługuje takie samo prawo pod względem głosowania, jak wszystkim innym członkom komisji. W razie równości głosów należy opinię dla kandydata niepomyślniejszą uważać za uchwaloną większość głosów.

Przeciw uchwałom komisji egzaminacyjnej nie jest dopuszczalny rekurs ani też żaden inny środek prawny.

§ 11.

Ostateczny wynik egzaminu ogłasza się publicznie natychmiast po ukończeniu narady.

§ 12.

Z egzaminów pomyślnie złożonych wystawia się świadectwa.

Świadectwa zawierać mają imię i nazwisko kandydata, miejsce i rok urodzenia, dzień egzaminu, jakież stopień końcowy (§ 10.).

Świadectwa mają być podpisane przez przewodniczącego, wszystkich komisarzy egzaminacyjnych i obecnego ewentualnie komisarza rządowego i zaopatrzone pieczęcią komisji egzaminacyjnej.

§ 13.

Gdyby przy egzaminie poprawczym, ograniczonym do jednego przedmiotu, kandydat nie uczynił zadość wymogom, w takim razie może być dopuszczony tylko do powtórzenia całego egzaminu.

Ta ostatnia okoliczność zajdzie i w tym razie, gdy kandydat dopuszczony został do powtórzenia egzaminu z więcej jak jednego przedmiotu i przy tym egzaminie poprawczym chociażby tylko z jednego przedmiotu został reprobowany.

Każdy egzamin poprawczy odbywać się ma przed tą komisją egzaminacyjną, która aprobaty odmówią i to w ciągłej obecności przewodniczącego dotyczącej komisji egzaminacyjnej lub też jego następcy.

§ 14.

Gdyby ktoś podstępem dopuszczenie do egzaminu osiągnął, a zwłaszcza gdyby kandydat reprobowany wyłudził dopuszczenie do powtórzenia egzaminu przed wyznaczonym czasem albo też przed inną, jak właściwą komisją (§ 13.), względnie w inny jakiś sposób postąpił przeciw zawartym tu zarządzeniom, w takim razie złożony ewentualnie z pomyślnym wynikiem egzamin jest nieważny.

§ 15.

Rozporządzenie to nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Bienerth wlr.

Marchet wlr.

Ebenhoch wlr.